

***GMINNY PROGRAM
OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
NA LATA 2013-2015***

Łabiszyn, 2013 r.

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp

II. Realizacja Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015.

III. Kierunki działania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015.

IV. Realizatorzy programu.

V. Podsumowanie.

I. WSTĘP

Termin „zdrowie psychiczne” oznacza stan dobrego samopoczucia psychicznego i emocjonalnego. To, w jaki sposób osoba jest zdolna do działania, jak potrafi znieść stres życia codziennego, utrzymać stosunki międzyludzkie, być niezależna, jak reaguje w ciężkich sytuacjach życiowych może być wyznacznikiem zdrowia psychicznego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej, samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły, a także inne osoby fizyczne i prawne. Według w/w ustawy ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań w zakresie:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;
- 3) kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Powyższe działania określone zostały w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015, który został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2011r. , Nr 24, poz. 128).

Z przedstawionych w powyższym programie danych statystycznych wynika, iż w ciągu 18 lat, od 1990-2007 r., wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119 % (z 1629 do 3571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50 % (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015 wyznacza kierunki oraz propozycje działań gminy Łabiszyn w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców i zaspokajania ich potrzeb.

Celem strategicznym Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015 jest promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy poprzez rozwój promocji zdrowia w gminie Łabiszyn.
2. Upowszechnienie informacji i edukacji zdrowotnej.

3. Kształtowanie właściwych zachowań zdrowotnych.
4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku lokalnym.
5. Aktywizacja instytucji, organizacji, stowarzyszeń i ludności w obszarze zdrowia psychicznego.

II Realizacja Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

Realizacja Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego odbywać się będzie poprzez funkcjonowanie na terenie gminy Łabiszyn placówek zabezpieczających potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi i uzależnionych.

Na terenie gminy Łabiszyn występują następujące placówki:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie.
3. Łabiszyńskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Grupa Anonimowych Alkoholików „Krokus”.
6. Punkt Konsultacyjny.
7. Świetlice Socjoterapeutyczne.
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.
9. Policja.
10. Szkolnictwo

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy powołaną do realizacji zadań zleconych i własnych z zakresu pomocy społecznej. Spełnia bardzo ważną rolę, która ma na celu łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia, niskiego uposażenia, niezaradności życiowej oraz wynikających z tych faktów rozgoryczenia, złości stanów depresyjnych.

Głównymi zadaniami MOPS są:

- pomoc materialna, finansowa
- praca socjalna
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- prowadzenie klubów integracji społecznej organizujących działania o charakterze terapeutycznym , zatrudnieniowym i samopomocowym.

2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie integruje wszelkie zasoby jednostek odpowiedzialnych za pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc z następującym zakresem zadań:

- kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy,
- podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej w środowisku i uruchamiania procedur mających na celu jej powstrzymanie,
- opracowanie strategii postępowania w przypadku rozpoznawania i zgłaszania przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności organizowanie współpracy służb,
- analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej,
- przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej,
- stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” w systemie pomocowym
- tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak notatki urzędowe wynikające z obserwacji, rozmów, protokoły z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,
- występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną,
- prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej.

3. Łabiszyńskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i ich Rodzin.

Łabiszyńskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin zrzesza 56 osób niepełnosprawnych. Są to osoby legitymujące się różnymi niepełnosprawnościami, jednak znaczącą grupę stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzeniami umysłowym. Spotkania odbywają się raz w miesiącu. Cyklicznie organizowane są imprezy okolicznościowe takie jak: Andrzejki, Mikołajki, zabawy karnawałowe czy majówki.

Stowarzyszenie, co najmniej raz w roku organizuje w okresie wakacji jednodniową wycieczkę krajoznawczą. W zależności od pory roku organizowane są spotkania z poradnictwem m. in. jak rozliczać się w Urzędzie Skarbowym, w jaki sposób uzyskać prawo do ulg telekomunikacyjnych, gdzie starać się o sprzęt rehabilitacyjny i in.. Prowadzone są spotkania tematyczne dotyczące haftu, muzykoterapii. Osoby niepełnosprawne korzystają z zajęć na basenie pływackim w Barcinie. Osoby z zaburzeniami psychicznymi dowożone są na zajęcia do Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej w Barcinie.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana w celu inicjowania i koordynowania działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych uzależnień.

Działania te obejmują w szczególności:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
2. udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, a w szczególności dla dzieci i młodzieży;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. prowadzenie czynności zmierzających do orzekania o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

5. Grupa Anonimowych Alkoholików „Krokus”.

Grupa Anonimowych Alkoholików „Krokus” została powołana w sierpniu 1996 r. Założycielami grupy byli wyłącznie niepijący alkoholicy, którzy pragnęli umożliwić innym alkoholikom wzajemną pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów, pomoc w utrzymaniu stanu abstynencji. Spotkania Grupy AA odbywają się w formie meetingów dla wszystkich zainteresowanych problemem alkoholizmu, zajęciach w grupach i terapiach dla rodzin niepijących alkoholików.

6. Punkt Konsultacyjny

Punkt Konsultacyjny mieści się w Gminnym Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 17 w Łabiszynie.

Celem Punktu Konsultacyjnego jest nawiązanie pierwszego kontaktu z osobą uzależnioną lub współuzależnioną oraz diagnozowanie problemu całej rodziny z jednoczesnym zaplanowaniem wsparcia i pomocy dla wszystkich jej członków- dorosłych i dzieci. Pomoc udzielana jest także w przypadku występowania przemocy.

7. Świetlice Socjoterapeutyczne.

Na terenie gminy Łabiszyn istnieją dwie świetlice socjoterapeutyczne. Świetlica socjoterapeutyczna w Lubostroniu funkcjonuje pod kierunkiem Gminnej Komisji oraz w

Łabiszynie nadzorowaną przez MOPS. Świetlica terapeutyczna jest placówką dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin patologicznych, niedostosowanych społecznie z zaburzeniami zachowania, zagrożonych uzależnieniem. Świetlice socjoterapeutyczne mają na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży korzystnych warunków do rozwoju, warunków do nauki, zabawy i wypoczynku przy jednoczesnym realizowaniu programów socjoterapeutycznych.

Zadania świetlicy socjoterapeutycznej:

- obserwacja zachowań i postaw dziecka w czasie kontaktu z rówieśnikami podczas zajęć świetlicowych;
- diagnozowanie sytuacji rodzinnej oraz środowiskowej a także typu zaburzenia dziecka;
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, dydaktycznych, psychoedukacyjnych, integracyjnych, artystycznych
- zaspokajanie podstawowych potrzeb społecznych i emocjonalnych;
- prowadzenie zajęć dla rodziców w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych.

8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej zapewnia opiekę medyczną dla wszystkich mieszkańców Gminy poprzez Przychodnię w Łabiszynie oraz Punkt Lekarski w Lubostroniu. SP ZOZ świadczy usługi medyczne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologii i rehabilitacji leczniczej. Równocześnie NZOZ Centrum Medyczne w Szubinie, w formie dzierżawy gabinetu i sprzętu, realizuje usługi ginekologiczne.

Niestety SP ZOZ w Łabiszynie nie posiada lekarzy specjalistów w tym również w zakresie zdrowia psychicznego, dlatego też pacjenci kierowani są do placówek medycznych znajdujących się w innych miastach.

9. Policja

Posterunek Policji w Łabiszynie współpracuje z Gminną Komisją w zakresie interwencji w przypadkach występowania przemocy domowej, uruchamiając procedurę „Niebieskiej Karty”, przeprowadzenia kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz kierowania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego.

10. Programy profilaktyczne w szkołach.

Programy profilaktyczne są skutecznym czynnikiem ochrony dzieci i młodzieży przed zagrożeniami, zakłóceniami rozwoju czyli przed podejmowaniem działań mających wpływ na zły rozwój psychiczny i fizyczny. Programy uczą reagowania w sytuacjach niebezpiecznych,

umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości i zdrowym stylem życia.

Programy profilaktyczne w szkołach w gminie Łabiszyn:

- „Zachowaj trzeźwy umysł”
- antydepresyjna szkoła „Tydzień kolorów”
- „Dziś nałogom mówimy nie”
- „Spójrz inaczej”, „Domowi detektywi”
- Papieros, dziękuję, nie;
- „Radzimy sobie z agresją”,
- „Bezpieczna szkoła, bezpieczny umysł”

III. Kierunki działania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013- 2017.

Lp.	Kierunki działania	Koncepcje i realizacja	Realizatorzy
1.	Aktywizacja instytucji, organizacji, stowarzyszeń i lokalnej ludności w obszarze promocji zdrowia psychicznego.	1. Przekazanie Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2017 realizatorom i współrealizatorom programu wraz z zaproszeniem do współpracy. 2. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie zdrowia poprzez wspieranie aktywności osób niepełnosprawnych, promowanie honorowego krwiodawstwa, promowanie zachowań prozdrowotnych, organizację badań oraz pogadań profilaktycznych, przeciwdziałanie uzależnieniom-profilaktyka,	-Urząd Miejski w Łabiszynie -stowarzyszenia, organizacje pozarządowe
2.	Propagowanie w szkołach idei ochrony zdrowia psychicznego	1. Przeprowadzenie pedagogizacji rodziców na temat przemocy i zagrożeń wynikających z uzależnienia, 2. Wprowadzenie programów profilaktycznych, 3. Przygotowywanie konkursów(wraz z PCK, pielęgniarką i pedagog) promujących zdrowy styl życia i przeciwdziałanie uzależnieniom, 4. Przygotowanie zagadnień dotyczących zdrowia psychicznego.	Placówki oświatowe
3.	Ekspozowanie w środowisku społeczności lokalnej ważnych dni dla ochrony	Rozpowszechnianie informacji nt. zdrowia podczas różnych przedsięwzięć i imprez,	- placówki oświatowe - Łabiszyński Dom

	psychicznego		Kultury
4.	Zwiększenie świadomości społeczności w zakresie ochrony zdrowia	1. Prowadzenie edukacji prozdrowotnej społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania nałogowi palenia tytoniu i innym uzależnieniom. 2. Profilaktyka zdrowia kobiet. 3. Zorganizowanie projektu „Edukacja zdrowotna w bibliotece- pielęgniarstwo dla społeczności lokalnej- spotkanie pod nazwą: Profilaktyka i promocja zdrowia w chorobach cywilizacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem stresu”.	- placówki oświatowe - Urząd Miejski w Łabiszynie, - Biblioteka Publiczna w Łabiszynie- stowarzyszenie i organizacje pozarządowe
5.	Rozwój przedsięwzięć poprawiających jakość życia na rzecz osób starszych.	1. Rozwój wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej. 2. Edukacja społeczeństwa na temat przygotowania rodziny do pełnienia funkcji opiekuńczych nad osobami starszymi. 3. Organizacja życia społeczno-kulturalnego. 4. Rozwój aktywności fizycznej seniorów poprzez prowadzenie zajęć gimnastycznych.	-MOPS - organizacje pozarządowe - Urząd Miejski w Łabiszynie
6.	Promowanie programów i przedsięwzięć prozdrowotnych a) zdrowy, racjonalny sposób odżywiania, b) profilaktyka wad postawy, c) przeciwdziałanie uzależnieniom	1. Propagowanie zdrowej żywności w szkolnej stołówce. 2. Upowszechnianie wśród uczniów , nauczycieli, rodziców jadłospisów zdrowego żywienia . 3. Promowanie zasad prawidłowego żywienia oraz postępowania mającego na celu zmniejszenie otyłości. 1. Systematyczne organizowanie gimnastyki śródlekcyjnej. 2. Wykorzystanie bazy sportowo-rekreacyjnej poza godzinami zajęć szkolnych. 1. Prowadzenie w szkołach programów edukacyjnych, dostarczających wiedzy o przyczynach i skutkach używania środków odurzających. 2. Wprowadzenie specjalnych spotkań dla rodziców, poświęconych specyficznym problemom wieku dorastania, budowaniu konstruktywnej komunikacji.	-Placówki oświatowe -Placówki oświatowe, -Organizacje pozarządowe -Placówki oświatowe -Zespół interdyscyplinarny - świetlica socjoterapeutyczna -Gminna Komisja

		dialogu z młodymi ludźmi, wzmacnianiu pozytywnych zachowań wychowawczych, przekazywaniu informacji na temat pierwszych oznak „brania”. 3. Stworzenie szerokiego poradnictwa dla rodzin z problemem uzależnienia.	Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Grupa AA Krokus
7.	Efektywne spędzanie wolnego czasu	1. Dotowanie realizacji programów rozwijających kulturę fizyczną mieszkańców Gminy Łabiszyn. 2. Popieranie inicjatyw angażujących dzieci i Młodzież oraz rozwijających ich różnorodne zainteresowania. 3. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych. 4. Udział rodzin w aktywnych formach wypoczynku. 5. Udostępnianie obiektów sportowych po zajęciach lekcyjnych. 6. Reaktywowanie bądź organizowanie kół zainteresowań na terenie gminy Łabiszyn.	-Urząd Miejski w Łabiszynie -Stowarzyszenie i organizacje pozarządowe -szkoły
8.	Zapobieganie przemocy w szkole.	1. Promowanie kultury zachowania i niestosowanie przemocy poprzez różnorodne działania m.in. konkursy 2. Warsztaty na temat zapobiegania przemocy w szkole dla uczniów. 3. Wsparcie rodziców w procesie wychowania dzieci, u których stwierdzono zaburzenia psychiczne. 4. Programy profilaktyczne dla uczniów na różnych poziomach edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy i agresji w środowisku szkolnym.	- placówki oświatowe -stowarzyszenia, organizacje pozarządowe
9.	Zapobieganie przemocy w rodzinie.	1. Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez: zorganizowanie grupy wsparcia dla kobiet- ofiar przemocy, oraz dla dzieci i młodzieży dotkniętej przemocą i będącej świadkami przemocy. 2. Tworzenie warunków do powstania grupy samopomocowej osób dotkniętych przemocą. 3. W razie konieczności zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie.	-MOPS - Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds.Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie

IV . REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego realizują:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łabiszynie;
2. Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie.
4. Posterunek Policji w Łabiszynie;
5. Urząd Miejski w Łabiszynie;
6. Placówki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, zespół szkół ponadgimnazjalnych).

• Finansowanie zadań odbywać się będzie w ramach:

- budżetu Gminy Łabiszyn,
- własnych budżetów (podmioty statutowo podejmujące działania na rzecz zdrowia).

V. PODSUMOWANIE

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015 ma za zadanie promocję zdrowia psychicznego, zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz pomoc i wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi. Wytycza kierunki działania, ukazuje sposób realizacji celów służących poprawie i utrzymaniu zdrowia społeczności lokalnej poprzez funkcjonowanie poszczególnych instytucji.

Profilaktyka i edukacja społeczeństwa dotycząca chorób psychicznych pozwala na wczesne wykrycie zaburzeń oraz zwiększa możliwość stworzenia odpowiednich warunków do życia osobom, których ten problem dotyczy. Natomiast realizacja zadań związanych z ochroną zdrowia psychicznego poprzez funkcjonowanie na terenie gminy Łabiszyn odpowiednich placówek pozwoli na przystosowanie osób chorych psychicznie do samodzielnego życia, zminimalizuje dyskryminację, która często zauważana jest w odniesieniu do ludzi chorych, którzy traktowani są gorzej niż inni oraz ułatwi powrót ludzi chorych do funkcjonowania w życiu społeczności lokalnej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Teresa Paliwoda